

EUROPEAN PROFILING GRID

EL KITABI

Yazarlar:

Galya Mateva, Albena Vitanova, Svetla Tashevka

OPTIMA (proje ortağı) adına

Danışman ve Editor:

Richard Rossner, EAQUALS

EUROPEAN PROFILING GRID (EPG): EL KİTABI

1. EL KİTABININ AMAÇLARI	3
2. EPG'NİN AMAÇLARI	3
3. EPG'NİN TEMEL İLKE VE VARSAYIMLARI	4
4. EPG'NİN YAPISI	5
5. EPG'NİN UYGULAMA ALANLARI	6
6. EPG'NİN HEDEF GRUPLARI	7
7. DİL ÖĞRETMENLERİ İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ	7
8. HİZMET ÖNCESİ VE HİZMETİÇİ EĞİTMENLER İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ	8
9. DİL ÖĞRETİM KURUMU YÖNETİCİLERİ İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ	10
10. SIKÇA SORULAN SORULAR	12
ÖZDEĞERLENDİRME-DEĞERLENDİRME İÇİN BOŞ FORM	14

1. EL KİTABININ AMAÇLARI

Bu el kitabı, Dil Öğretmenleri İçin Avrupa Profil Tablosunu (EPG) destekleyen değerli bir araçtır. Amaçları şunlardır:

- ❖ EPG'yi ve amaçlarını tasvir etmek.
- ❖ EPG'nin yapısını ve içeriğini tarif etmek.
- ❖ EPG'nin temel ilke ve varsayımlarını açıklamak.
- ❖ EPG'den ve onun dijital versiyonu olan e-Grid'den yararlanma olanaklarını tarif etmek.
- ❖ Hedef grupları oluşturan dil öğretmenleri, hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimler ve dil öğretim kurumlarının yöneticilerine EPG'nin ve e-Grid'in kullanımına dair belirli bilgiler vermek ve önerilerde bulunmak.
- ❖ EPG'nin kullanımına ilişkin Sıkça Sorulan Soruları yanıtlamak.
- ❖ Bir mesleki terimler sözlüğünü kullanıma sunmak.

2. EPG'NİN AMAÇLARI

EPG yenilikçi bir enstrüman olup, öncelikli amacı, dil öğretmenlerine, hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlere ve dil öğretim kurumlarının yöneticilerine, dil öğretmenlerinin mevcut yeterliliklerini görünür kılmak ve buradan hareketle onların profesyonel gelişimlerini güçlendirmek için bir araç sağlamaktır. Böylelikle EPG, dil öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlerinin ve mesleki gelişimlerinin kalite ve verimliliğini artırmayı amaçlar..

Daha spesifik olarak EPG'nin amaçları şunlardır:

- ❖ Dil öğretmenlerinin mevcut beceri ve yeterliliklerinin özdeğerlendirmesine destek sağlamak ve bunları görünür kılmak.
- ❖ Bir kurumdaki dil öğretmenlerinin bireysel profillerini ve grup profillerini belirlemek, her birinin farklı yeterlilik alanlarında eriştiği seviyeyi açık tanımlayıcılar yardımıyla tanımlamak.
- ❖ Bireysel düzeyde profesyonel gelişimi veya meslek geliştirici eğitim programlarını planlamak üzere gelişim ihtiyaçlarını tespit etmek.
- ❖ Dil öğretim kurumlarının yöneticilerine, başvuranların yeterlilik ve ön yeterliliklerini belirlemeleri ve çalışanlarına pedagojik geri bildirimde bulunmaları için temel oluşturacak bir araç sunmak.
- ❖ Avrupa'daki farklı pedagojik anlayışlar ve dil öğretim gelenekleri konusunda karşılıklı anlayışa katkıda bulunmak ve bunlar arasındaki alışverişi teşvik etmek.
- ❖ Dil öğretim standartlarının şeffaflığını artırmak ve Avrupa'da öğretmen hareketliliğini kolaylaştırmak.

EPG; derslerin gözlemlenmesi, iş görüşmeleri ya da dil öğretmenlerinin değerlendirilmesi için tasarlanmış bir kontrol listesi değildir. Dil öğretmenlerinin seçimi ve değerlendirilmesinde ancak destekleyici bir araç olarak kullanılabilir. EPG'nin temel amacı, değişik Avrupa ülkelerinde bulunan dil öğretmenlerinin mevcut mesleki gelişim evrelerini resmetmek ve mesleki potansiyelleri konusunda bir farkındalık yaratmaktır.

3. EPG'NİN TEMEL İLKE VE VARSAYIMLARI

EPG aşağıdaki ilke ve varsayımlara dayanmaktadır.

Yapabilirlik ilkesi

Diller için Ortak Avrupa Referans Çerçevesi'ne (CEFR) benzer biçimde EPG'de de dil öğretmenlerinin yeterliliklerine olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır ki; bunun anlamı, EPG'nin bir dil öğretmenin mesleki kariyerinin belirli bir evresindeki bilgisine ve neleri yapabildiğine odaklanmasıdır. Bu ilke öğrenme, öğretme ve değerlendirme alanlarındaki eylem odaklı yaklaşımı da yansıtır.

Tanımlayıcıların birikimli özelliği

EPG'deki tanımlayıcılar, mesleki gelişimin sürekliliğini göstermek üzere üç aşamalı olarak düzenlenmiş, bu aşamaların da her biri kendi içinde iki küçük aşamaya bölünmüştür. Her aşama, bir önceki aşamada tanımlanan yeterlilikleri içerir ve bunları genişleterek veya yenilerini ekleyerek geliştirir.

Özdeğerlendirme ve değerlendirilme ilkesi

EPG, her bir dil öğretim kurumunda özdeğerlendirme kültürünün mevcut olduğunu varsayar ya da bunu tesis etmeye çalışır. Dil öğretmenlerine kendi öğretim çalışmalarını sağlam ve nesnel bir biçimde değerlendirme yetkinliği kazandırır. Mesleki gelişimlerini izlemeleri ve hızlandırmaları için özdeğerlendirmede bulunmalarını teşvik eder. Hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimler gibi dil öğretim kurumlarının yöneticileri de EPG'yi, mesleki eğitim ihtiyaçlarını tespit etmek ve böylelikle kurumlarındaki pedagojik kaliteyi güvence altına almak için ek bir araç olarak kullanabilirler.

Düşünüm ilkesi

Bu ilke, özdeğerlendirme ilkesiyle yakından ilişkilidir. Dil öğretmenleri özdeğerlendirmelerinin veya meslektaşları, hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimleri ya da dil öğretim kurumlarının yöneticileri tarafından kendileri hakkında yapılan değerlendirmelerin sonuçları üzerinde derinlemesine düşündüklerinde, yeteneklerini abartmaya ya da küçümsemeye daha az meylederler. Eksiklikleri ve geliştirici eğitim ihtiyaçları konusunda bilinçlenirler. EPG'nin kullanılması, düşünümün sağlanması ve alınacak önlemlerin planlanması için etkili bir uyarıcıdır.

Dillerin Eşdeğerliliği İlkesi

Bir yabancı dilin öğretiminde doğal olarak en az iki dille muhatap olunur: Öğretilen dil ve öğrenenlerin anadili ya da ilk öğrendikleri dil. Çok kültürlü dünyamızda, bir öğrenci grubunda ilk öğrendikleri diller çeşitlilik gösteren ve hâlihazırda çok sayıda ikinci dil ya da yabancı dili öğrenmiş bulunan kişilerle karşılaşmak olasıdır. EPG bu durumla ve onun sonuçlarıyla doğrudan ilgili değildir. Bununla birlikte öğretmenler, öğrencilerin bireysel öğrenme koşulları ve ihtiyaçlarını hesaba kattıklarında, onların çok dilliliği de dikkate alınmış olacaktır. Dil öğretmenleri; öğrenci odaklı öğretim planları, öğretim metotları, etkileşim yönetimi ve kültürlerarası yetenekleri aracılığıyla kursta karşılaşılan tüm dillerin değerlerinin takdir edilmesini güvence altına alırlar. Böylece diğer dillerin edinilmesi sırasında geliştirilen yeterliliklerin yeni dilin öğreniminde de kullanılmasını sağlamış olurlar ve öğrencileri, diller arasındaki benzerlik ve farklılıkları keşfetme, bunları araştırma ve çok dillilik özelliklerini geliştirmeye teşvik ederler.

Ortak Standartlara Duyulan İhtiyaç

EPG dil öğretmenleri için; nitelik, dil yeterliliği, dil farkındalığı, temel öğretim yeterlilikleri ve mesleki davranışlara ilişkin Avrupa çapında ortak standartlar önermektedir. Böylelikle Avrupa'daki dil öğretmenlerinin hareketliliği kolaylaştırılır. Uzmanlığın ve başarılı uygulamaların yerel ve uluslararası düzeyde karşılıklı değişimi teşvik edilir.

Sürekli Mesleki Gelişim İhtiyacı

EPG, Avrupa çapında gerçekleştirilen bir araştırma sonucunda geliştirildiğinden ve ilerleme odaklı öğretim yeterliliklerini geniş bir çeşitlilik içinde sergilediğinden, mesleki eğitim ihtiyacının tespiti, dil öğretmenlerinin gelişimi ve dil öğretim kurumlarının kalite güvencesi bakımından güvenilir bir araçtır.

Avrupa Profil Tablosunun Geliştirilmeye Açık Özelliği

Eldeki profil tablosu, nihai bir tablo olarak düşünülmemelidir, yeni kategoriler ve tanımlayıcılarla genişletilebilir ve çeşitli bağlamlara uyarlanabilir. Sürekli olarak geliştirilebilir ve geliştirilmelidir.

4. EPG'NİN YAPISI

EPG, dil öğretim faaliyetinin çok yönlülüğünü gösteren, "yapabilirlik tanımları" biçimindeki bir dizi tanımlayıcıyı içermektedir. Bu tanımlayıcılar dil öğretmenlerinin vasıf ve yeterliliklerindeki ilerlemeyi aşamalar halinde gösterirler: Bu ilerleme temel mesleki eğitim aşamasındaki öğretmenlerden mesleğe yeni başlayanlara, bir miktar ders verme deneyimi olanlardan çok deneyimli dil öğretmenlerine kadar uzanır.

Bu ilerleme, profil tablosu üzerinde yatay düzlemde izlenebilir. Bir dil öğretmenin mesleki gelişimi altı evreye ayrılmıştır. Bu altı evre kolaylık sağlamak amacıyla üç ana evrede birleştirilmiştir; bunlar 1.1. ve 1.2, 2.1. ve 2.2, 3.1. ve 3.2. evreleridir. Bu evreler, dil öğretmenlerinin değişen vasıflarını, dolayısıyla deneyimlerini ve yeterlilik derecelerini göstermektedir.

Evreler, vasıfları ve dil öğretim yeterliliklerini tanımlayan dört ana kategoriyle ilişkilidir: Eğitim ve Vasıflar, Ana Öğretim Yeterlilikleri, Destekleyici Yeterlilikler ve Profesyonellik. Dikey düzlemde ise EPG, anılan bu dört genel kategoriyle ilişkili olarak 13 kategoriye ayrılmıştır.

Bu yapı tablo üzerinde kolayca ayırt edilebilir. İlk ana kategori olan Eğitim ve Vasıflar, öğretmenlerin hedef dildeki yeterlilik seviyesini; eğitim veya öğretimlerini; gözlemlenen ve değerlendirmeye tabi tutulan öğretmenlik biçiminde karşımıza çıkan hizmet öncesi veya hizmetiçi eğitim uygulamasını ve ders saatleri üzerinden hesaplanan öğretim deneyimini tanımlayan dört alt kategoriden oluşur. Bu yaklaşım, Avrupa'da hem kendi anadilini öğreten öğretmenlerin hem de başka bir dili öğreten öğretmenlerin dil yeterliliklerini ve vasıflarını geniş bir yelpazede sergileme çabasıdır. İkinci ana kategori olan Ana Öğretim Yeterlilikleri öğretmenlerin "yöntembilim", "değerlendirme", "ders ve kurs planlama" ve "etkileşim, yönetme, izleme" alanlarındaki bilgi ve becerilerini tanımlayan dört alt kategoriyi içermektedir. Üçüncü ana kategori olan Destekleyici Yeterlilikler kültürlerarası yeterlilik, dil farkındalığı ve dijital medyadan oluşan üç alt kategoriyi içermektedir. Dördüncü ana kategoriyi oluşturan Profesyonellik ise mesleki davranış ve idari işler alt kategorileriyle ilişkilidir. Bu kategoriler, idari işlerin yerine getirilme biçimlerini, işbirliği becerisini ve kişinin kendi mesleki gelişimi ile kurumun gelişimine olan bağlılığını ifade etmektedir.

5. EPG'NİN UYGULAMA ALANLARI

Özdeğerlendirme

Dil öğretmenleri, EPG tanımlayıcılarını mevcut kategorilerdeki yeterliliklerini değerlendirmek üzere mesleki kariyerleri boyunca her an kullanabilirler.

Profil tablosunda yer alan ilgili tanımlayıcıları seçerek boş tabloda buna karşılık gelen hücreyi işaretlerler (Boş profil tablosu ve doldurulmuş tablo örneği için bakınız: EK). Kişisel mesleki gelişim yollarını keşfedebilir ve bunun için mesleki gelişim eğitimi veren eğitmenlerden tavsiye alabilirler. Dil öğretmeni olarak kendi gelişimlerini gözlemlemek üzere bu öz değerlendirme belirli aralıklarla tekrarlayabilirler. Özdeğerlendirme sonuçları iş başvurularında çok yararlı olabilir.

Değerlendirme

EPG, öğretmenlerin hem tek tek, hem de bir okuldaki ya da dil öğretim kurumundaki öğretim kadrosunun bir bütün olarak yeterliliklerinin tespitini ve analizini kolaylaştırır. EPG'nin dijital versiyonu öğretim kadrosunun yeterliliklerinin bir grup profili diyagramı biçiminde, hızlı, görsel açıdan çekici ve etkili bir tarzda sunumuna olanak verir. Mesleki gelişim eğitimi verenler, öğretmenlerin özdeğerlendirme ve değerlendirme sonuçlarından hareketle öğretim kadrosunun gelişimini değerlendirebilir ve ek gelişim ihtiyaçlarını belirleyebilirler.

Mesleki Gelişim

EPG ile gerçekleştirilen özdeğerlendirme ve değerlendirmeyle ortaya çıkan birey ve grup profilleri, eğitmenlere, öğretmenlere spesifik destek sunma; onlar için uygun hizmet öncesi ve/veya hizmetiçi eğitim programları geliştirme, kurum dışı mesleki eğitim tavsiyelerinde bulunma ve öğretmenleri sertifikalı kurslar için teşvik etme olanağı verir. Mesleki eğitim verenler, kıdemli meslektaşlarını, daha az deneyimli öğretmenler için rehber olarak görevlendirmek suretiyle onların uzmanlıklarından yararlanabilirler. Dil öğretim kurumları, öğretim personelinin gelişimi ve mesleki eğitimin sürekliliği için gerekli koşulları (muafiyetler, finansal düzenlemeler) sağlamalıdır.

Dil Öğretim Kurumu Yönetimi

EPG bu amaçla geliştirilmiş olmasa da, dil öğretim personelinin yönetim tarafından değerlendirilmesinde ek bir araç olarak kullanılabilir. Kategoriler ya da tanımlayıcılar üzerinde tek tek odaklanılması bu bakımdan yararlı olur. EPG standartları, yönetimlerin yeni öğretmen alımı ve dil öğretmenlerine yeni görevler verilmesine ilişkin kararlarının nesnel bir nitelik kazanmasına yardımcı olur.

Kalite güvencesi

EPG dil öğretmenlerinin vasıflarının, bilgi, beceri ve deneyimlerinin değerlendirilmesine yönelik ortak bir çerçeve çizmektedir. Bu onu, farklı kurum ve bağlamlarda dil öğretiminin kalite güvencesini sağlamak için güvenilir bir araç haline getirir, zira değerlendirme standartları kurumdan bağımsız ve genel niteliktedir.

Belgeleme

EPG, titizlikle geliştirilmiş bir prosedür ve ek araçlar eşliğinde, dil öğretmenlerinin yeterliliklerinin belgelenmesinde de kullanılabilir.

6. EPG'NİN HEDEF GRUPLARI

Bireysel Kullanıcılar

- ❖ Özel sektörde ve kamu sektöründe çalışan dil öğretmenleri
- ❖ Deneyimsiz öğretmenler ve mesleğe yeni başlayanlar
- ❖ Deneyimli öğretmenler
- ❖ Mesleki eğitim veren eğitimciler ve rehber eğitimciler (formatörler) (mesleğe özel eğitim)
- ❖ Hizmet öncesi eğitim veren eğitimciler ve rehber eğitimciler
- ❖ Hizmetiçi eğitim veren eğitimciler ve rehber eğitimciler
- ❖ Dil öğretim kurumlarının yöneticileri

Kurumlar

- ❖ Dil okulları
- ❖ Okulların dil bölümleri
- ❖ Üniversitelerin dil bölümleri
- ❖ Dil eğitiminde kalite dernekleri
- ❖ Yabancı dil enstitüleri
- ❖ Kalite güvence kurumları
- ❖ Eğitim bakanlıkları
- ❖ Öğretmen yetiştirme kurumları
- ❖ İnsan Kaynakları departmanları

7. DİL ÖĞRETMENLERİ İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ

Öğretmen olmak istiyorsanız ya da hâlihazırda öğretmenseniz, EPG ve EPG'nin dijital versiyonu, kendinizi ve öğretim çalışmalarınızı değerlendirebilmeniz ve mesleki gelişiminizi takip edebilmeniz için değerli bir araçtır. Profil tablosunu kullanarak hızlı ve sağlam karar alabilme olanaklarınız aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Doğru Vasıfları Edinme

Dil öğretmeni olmak istiyorsunuz, ama öğreteceğiniz dil anadiliniz değil mi? Dili öğrendiniz, ama sizi bu dilin öğretmenliğini yapmaya yetkili kılan, belgelenmiş bir vasfınız yok mu? EPG'nin Eğitim ve Öğretim kategorisi size, dil öğretmeni olarak çalışabilmeniz için dil ve öğretim pratikleriyle ilgili hangi vasıfların gerekli olduğunu gösterir. Belki de uluslararası geçerliliği olan bir sınava girmeyi düşünüyor ya da gözlem ve değerlendirmeye tabi olan öğretmenlik belgesi için staj olanakları arıyorsunuzdur. Anadilinizde dil öğretmenliği yapacaksanız, uluslararası düzeyde tanınmış bir sertifika edinebileceğiniz eğitim kuruluşlarını araştırıyor olmanız mümkündür.

Değerlendirmeye Tabi Öğretmenlik Belgeleri Toplamak

Diyelim ki stajyer öğretmenseniz. EPG'nin Değerlendirmeye Tabi Öğretmenlik çerçevesinde, geri bildirim elde edebildiğiniz öğretim uygulamasının önemini fark edeceksiniz. Birlikte öğretim, mikro öğretim ya da çeşitli seviyelerde derslere girme biçimindeki öğretim fırsatlarını mümkün mertebe değerlendirmeye çalışacaksınız. Danışman öğretmen ya da meslektaşlarınız tarafından gözlemlendiğiniz dersler yürütmek için fırsatları yoklayacak, edindiğiniz geri bildirimleri kaydedecek, aldığınız tavsiye ve ipuçlarını öğretim sırasında uygulamaya geçireceksiniz. Bir kurs grubunu devralıp gerçek anlamda öğretime başladığınızda, gözlemlenen derslerinizden belgelenmiş geri bildirim almak için çaba göstereceksiniz.

Kendi İhtiyaçlarınıza İlişkin Farkındalık

Mesleğe yeni başlamış bir öğretmensiniz. Dil öğrenme teorileri ve öğretim yöntemleri ile öğrenme tarzları ve stratejileri hakkındaki bilginizi geliştirmeniz gerektiğini fark ediyorsunuz ve EPG'nin Yöntembilim kategorisine başvuruyorsunuz. Kurumunuzun meslek geliştirme eğitimlerine düzenli olarak katılıyorsunuz, çünkü bu kategorinin, ancak mesleğe özel geliştirme eğitimi ile ulaşılabilecek olan 2.2. ve 3.1. evrelerine ulaşmak istiyorsunuz. Örneğin Değerlendirme kategorisine ilişkin yeterliliğinizi geliştirmek için, ilerleyen süreçte kendi kurumunuzda verilen bir ölçme-değerlendirme eğitimine katılabiliyorsunuz.

Yeni beceriler kazanma

Deneyimli bir öğretmensiniz. İlk defa, çok dilli öğrencilerden oluşan bir gruba öğretmenlik yapıyorsunuz ve kültürlerarası yeterliliklerinizi geliştirmek istiyorsunuz. EPG'nin Kültürlerarası Yeterlilik kategorisine başvurursunuz ve öğretim ve öğrenim faaliyetlerini kültürlerarası bir tarzda düzenlemeye başlarsınız. Öğrencilerin sosyal ve kültürel benzerlikler ve farklılıklarla meşgul olmaya başladığını fark edersiniz. Öğrencilerin kültürel geçmişleri hakkında bilgi toplarsınız ve böylelikle kültürlerarası duyarlılık konusu olan alanları önceden kestirebilir ve öğrencilerin bunlarla etkili bir biçimde baş etmesini sağlarsınız. Deneyimli bir öğretmensiniz ve 10 yılı aşkın süredir çalışıyorsunuz. Dijitalleşme örneğinde olduğu gibi, öğretime etkide bulunan belirli alanlarda çok hızlı bir gelişme olduğunu fark ettiniz. Bu duruma hazırlıklı olmak için dijital medya alanındaki yeterliliklerinizi iyileştirmeye çalışırsınız. EPG'nin Dijital Medya kategorisine başvurur ve değişik yazılımları tecrübe edersiniz; kurumunuzda bulunuyorsa, akıllı tahta kullanmayı ve diğer dijital sunum biçimlerini öğrenirsiniz, dijital medya kullanarak proje çalışması yapmayı deneyebilir ve bunu yaparken Moodle gibi öğrenme platformlarını kullanabilirsiniz.

Profesyonelliği Artırmak

Deneyimli bir öğretmensiniz. 3.1. evresinden 3.2. evresine geçiş aşamasındasınız ve meslek geliştirme amaçlı görevler üstlenecek bir konumda bulunduğunuzu hissediyorsunuz. EPG'nin Eğitim ve Öğretim kategorisine odaklanır ve örneğin; yüksek lisans derecesinde bir geliştirici eğitim programına kaydolmayı ya da buna denk, uluslararası tanınırlığı olan bir üniversite diploması almayı planlarsınız. Ya da kendi kurumunuzda bir mesleki gelişim eğitiminde yoğun bir biçimde yer almayı talep edersiniz veya kendiniz bir geliştirici eğitim programı önerirsiniz. Ayrıca kendi kurumunuzun ders gözleme programlarında gözlemci öğretmenlik görevi üstlenebilirsiniz (Mesleki Davranış kategorisine bakınız).

8. HİZMET ÖNCESİ VE HİZMETİÇİ EĞİTMENLER İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ

Bir dil öğretim kurumunda öğretim kalitesinden sorumlu olduğunuzu ve meslektaşlarınızdan oluşan bir grubun mesleki eğitimlerini koordine ettiğinizi varsayalım. Öğretmenlerin spesifik ihtiyaçlarını dikkate alan bireysel ve kolektif mesleki gelişim eğitimleri tasarlamak ve yürütmekle görevlisiniz. Mesleki gelişime yönelik eğitim programlarından mı sorumlusunuz? Profil tablosunu kullanarak hızlı ve sağlam karar alma olanaklarınız şunlardır:

Bireysel Öğretmen Yeterliliğinin Değerlendirilmesi

EPG'yi ya da onun ilgili bölümlerini, her bir öğretmenin mevcut öğretim yeterliliklerini sürekli olarak değerlendirmek için kullanabilirsiniz. Bu amaçla, öğretmenlerin özdeğerlendirmelerini inceleyebilir ve bunları ders gözlemi ve ders sonrası değerlendirme sonuçlarıyla karşılaştırabilirsiniz. Son olarak öğretmenlerle EPG kriterleri temelinde, özdeğerlendirme ve değerlendirme sonuçları hakkında, güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmak ve özdeğerlendirmelerinde ortaya çıkan muhtemel farklılıklar konusunda

konuşmak üzere görüşmeler yapabilirsiniz. Bu çerçevede ilişkili bir kategoriye, alt kategoriye, hatta tek bir tanımlayıcıya odaklanabilirsiniz. Böylelikle her bir öğretmenin yeterlilikler ve mesleki gelişim evreleri sıralamasındaki yerini görebilir ve kayıt altına alabilirsiniz.

Grup profili oluşturma

Öğretmenlerin bireysel profillerini bir araya getirerek öğretim kadrosuna ilişkin bir grup profili oluşturabilirsiniz. EPG'nin dijital versiyonu, diyagramlar yardımıyla, bir dil öğretmenleri grubunun yeterliliklerine ilişkin genel bir görünüm tablosu oluşturmaya olanak vermektedir. Bu tür bir doküman, dil öğretim kurumlarına, iç ve dış kalite güvence prosedürleri esnasında yardımcı olabilir. Öte yandan bir dil öğretmenleri grubu için mesleki gelişim programları planlamanın esas katkısı, onların bir grup olarak güçlü ve zayıf yanlarının her an farkında olabilmenizdir. Bu bilgi, çalışanlardan hangilerinin deneyim ve yeterliliklerini diğerlerine aktarabileceği ve nasıl aktarabileceğine karar verilmesine yardımcı olur. Son olarak da, mesleki gelişim eğitiminin hangi alanlarında görev üstlenebileceğinize ve ne zaman dışarıdan uzman eğitmenlere başvurmanız gerektiğine ilişkin karar almanızı kolaylaştırır.

Mesleki Gelişim Programlarının Tasarlanması ve Yürütülmesi

EPG yardımıyla yapılan değerlendirme sonucunda elde edilen bireysel profiller ve grup profilleri, hem bireysel mesleki gelişimi, hem de gruplara yönelik mesleki eğitim programlarını destekleyen değerli bir araçtır. Örneğin; özdeğerlendirme ve değerlendirme, bir öğretmenin grup çalışmasını teşvik etme ve yönetme konusunda zorluk yaşadığını gösteriyorsa (Bkz., *Etkileşim, Yönetme, İzleme* kategorisi) eğitmen olarak, ilgili öğretmenin derslerinin deneyimli meslektaşları tarafından gözlemlenip değerlendirilmesini, kendisinin deneyimli meslektaşlarının derslerini gözlemlemesini sağlayarak ya da meslekle ilgili kaynaklar önererek onu destekleyebilirsiniz. Grup profilinden, grupta yer alan dil öğretmenlerinin çoğunluğunun, öğrencilerin yazılı ve sözlü çalışmalarını değerlendirirken CEFR kriterlerini kullanmakta zorluk çektiğini görürseniz (Bkz., *Değerlendirme* kategorisi) CEFR standartlarını, sözlü performansların görüntü kayıtlarının analiz edilmesini ve yazılı çalışmaları değerlendirme uygulamasını içeren eğitim etkinlikleri düzenleyebilirsiniz.

Hizmet Öncesi Eğitim Programlarının Geliştirilmesi

EPG kategorileri ve tanımlayıcıları, hizmet öncesi eğitim programları ve müfredatının geliştirilmesi için hareket noktası oluşturabilir. Örneğin; *Değerlendirmeye Tabi Öğretmenlik* kategorisinin takip edilmesi, hizmet öncesi eğitim sırasında öngörülen ders verme uygulamasının (gözlem ve değerlendirmeye tabi ders saatlerinin) artırılmasını beraberinde getirebilir. *Kültürlerarası Yeterlilik* ve *Dijital Medya* kategorileri, bu yeterliliklerin sistematik olarak mesleki eğitime dahil edilmesini teşvik edebilir. Son olarak EPG, öğretmenleri profil tablosunu özdeşünüm ve hedef planlaması için bir araç olarak kullanmaya teşvik ederek, özdeğerlendirme kültürünün gelişimine katkıda bulunabilir.

Spesifik İhtiyaç Ve Yeterliliklerin Gelişimini Teşvik Etme

Mesleki gelişim eğitiminden sorumlu olanlar, EPG'yi kullanarak her bir öğretmenin güçlü yönleri üzerinde odaklanırlar. Örneğin bir dil öğretmeni yöntembilim ya da dil öğrenme teorileriyle özel olarak ilgiliyse (Bkz., *Yöntembilim: Bilgi ve Beceriler* kategorisi), ondan meslektaşları için bu konuda bir eğitim modülü tasarlamasını ve yürütmesini isteyebilir ya da onu belirli bir alanda yüksek lisans yapması için teşvik edebilirsiniz. Başka bir öğretmenin dilsel yapıları anlatma ya da doğru dil kalıpları ve dil kullanımına ilişkin örnekler bulmada (Bkz., *Dil Farkındalığı* Kategorisi) veya hata türlerini göstermek üzere ortak değerlendirme sistemini kullanmada (Bkz., *Değerlendirme Kategorisi*) özel olarak yetkin olduğunu keşfettiğinizde, onun bu yeterliliklerin geliştirilmesine yönelik atölye çalışmaları düzenlemesini teşvik edebilirsiniz. Son olarak, dijital medya konusunda çok yetkin bir öğretmene, ilgili öğretmenlere yönelik bir çevrimiçi topluluğu yönetmesini

teklif edebilirsiniz. Böylece bazı dil öğretmenleri kendilerini, 3.2. evresinde gösterildiği gibi adım adım, mesleki gelişim eğitimcileri olarak geliştireceklerdir.

Dil Öğretim Kurumu Yönetimlerinin Kararlarına Yardımcı Olma

Bir dil öğretim kurumunda mesleki gelişim eğitiminden sorumlu olanlar, EPG'yi sistematik bir şekilde kullanmak suretiyle, personel alımı ve personelin geliştirilmesine ilişkin kararlarında yöneticilere yardımcı olurlar. Başvuranların seçiminde olduğu gibi, yeni ve kıdemli öğretmenlerin gözlemlenmesi ve kurumun ve dil öğretmenlerinin gelişimine ilişkin olarak öğretim uygulamasının belirli yönlerinin değerlendirilmesi hedeflendiğinde, profil tablosuna başvurulabilir.

9. DİL ÖĞRETİM KURUMU YÖNETİCİLERİ İÇİN KULLANIM ÖNERİLERİ

Bir dil öğretim kurumu yöneticisisiniz ve görevlerinizden biri de personel istihdam etmek ve personelin gelişimini sağlamak. Kurumunuzda meslek geliştirici eğitimden sorumlu olan kişiyle sıkı bir işbirliği içinde çalışıyorsunuz. Profil tablosunu kullanarak hızlı ve sağlam kararlar alma olanaklarından bazılarını aşağıda bulabilirsiniz.

Yeni bir öğretmen istihdam etme

İstihdam edeceğiniz yeni öğretmenin profilini belirlemeniz gerekiyor. Bu çerçevede, belirli bir dil yeterlilik seviyesi, yöntemsel yeterlilik ve uygun öğretim deneyimi istiyorsunuz (Bkz., Dil Yeterliliği, Öğretim Deneyimi, Ana Öğretim Yeterlilikleri Kategorileri). EPG, kurumunuzda istenilen güncel öğretim yeterlilikleri ve deneyimlerini tanımlamanıza yardımcı olacaktır. Ayrıca EPG'nin yardımıyla, başvuranların ön seçimi ve mülakatları için ilave sorular formüle etmek de mümkündür.

Dengeli ve çok yönlü bir öğretmen kadrosu oluşturma

Kurumunuzun, hedef gruplarınızın ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmesi için öğretmenlerin yeterliliklerini çok yönlü hale getirmeyi ve dengelemeyi amaçlıyorsunuz ve bunun için öğretmen kadrosunun profilini ana hatlarıyla görmek istiyorsunuz. EPG'nin ya da onun dijital versiyonunun yardımıyla her bir öğretmen için yeterlilik profili oluşturabilirsiniz. EPG'nin dijital versiyonunun yardımıyla tekil profilleri bir araya getirip bir grup profili oluşturduğunuzda, öğretmen kadronuzun profilinin, grafik biçiminde anlamlı bir görünümünü elde edersiniz. Böylece, kadro içinde arzulanan yeterliliklerin gelişimi için gerekli kaynakların planlanması, öğretmenlere yeni sorumluluklar verilmesi ve yeterliliklerine ihtiyaç duyulan yeni öğretmenlerin istihdamı için iyi bir dayanağa sahip olursunuz.

Öğretim Kalitesini Değerlendirme

Dil öğretiminde kalite standartları hakkındaki bilginizi güncellemek ve kurumunuzdaki kalite güvence prosedürlerini iyileştirmek istiyorsunuz. Öğretmenlerinizin genel ve spesifik yeterliliklerini (Bkz., Ders Planlama ve Değerlendirme kategorileri) diğer dil öğretim kurumlarındaki öğretmenlerin vasıflarıyla karşılaştırmanız gerekir. Bu durumda EPG'de yer alan yeterlilik tanımlarını güvenle takip edebilirsiniz (Bkz., Ana Öğretim Yeterlilikleri, Destekleyici Yeterlilikler). Bunun için sizin ve öğretim kadronuzun EPG'nin çeşitli kategorileri ve alt kategorilerinde yer alan standartlara ve tanımlara aşina olması gerekir. Bu genel standartları örnek alabilirsiniz; bu standartlar aynı zamanda sizi, kadronuzun benzersiz özelliklerinin farkına varmaya da teşvik edebilir.

Öğretmenlerin Değerlendirilmesine Yardımcı Olma

EPG'nin özdeğerlendirme ve değerlendirmedeki kullanımı, öğretmenlerinizin ana öğretim yeterliliklerine ilişkin değerlendirme sürecinin yerini tutmasa da, değerlendirmenizin daha etkili olmasına katkıda bulunur. Böylece çalışanlarınızın özdeğerlendirmelerini, mesleki gelişim eğitmenlerinin değerlendirmeleri ve kendi değerlendirmenizle karşılaştırabilirsiniz. Bu konuda varılan uzlaşma, mesleki eğitim faaliyetlerinin planlanmasını kolaylaştıracaktır.

Değerlendirme sırasında kurumunuzun gelişimi açısından özel önem taşıyan yeterlilik alanları belirleyebilirsiniz. Diyelim ki, beklenmedik biçimde heterojen bir öğrenci grubuyla çalışıyorsunuz (farklı ulusal aidiyetler, öğretim ve öğrenim kültürleri, dinsel geçmiş). Bu durumda EPG'nin tümüne değil, yalnızca Kültürlerarası Yeterlilik kategorisine odaklanmak anlamlı olabilir. Değerlendirmede kullanılmak üzere, kurumunuzun ihtiyaçlarına uygun yeni bir alt kategori ve yeni yapabilirlik tanımları eklemeniz anlamlı olabilir (Bunlar örneğin, öğretmenlerin sosyal becerilerine ya da özellikle genç öğrencilere ders verenlerin yeteneklerine veya firmaların çalışanlarına ders vermeye ilişkin olabilir).

Kurs Türüne Uygun Öğretmen Seçimi

Bir firmaya yönelik kurs için, belirli bir profile sahip bir öğretmen seçmekle görevli olduğunuzu düşünelim. Bu öğretmenin firma şartlarına uygun bir kurs planlaması için özel yeteneklere (Bkz., Ders ve Kurs Planlama) ya da söz konusu olan bir IT (bilgi teknolojileri) firması ise dijital medya alanında spesifik bilgiye ihtiyacı vardır (Bkz., Dijital Medya). EPG yardımıyla öğretmenlerinizin bu alanlardaki profillerini değerlendirebilir, kurumunuzda mesleki gelişim eğitimlerinden sorumlu olanlara danışabilir ve bu kurs talebi için kimi seçeceğinize dair makul bir karara varabilirsiniz.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimini Destekleme

Personelin gelişimine ayrılacak yıllık bütçeyi planlıyorsunuz ve öğretmen kadronuzun vasıflarını yükseltmesini istiyorsunuz. Hem kurumun hem de her bir öğretmenin ihtiyaçlarını araştırıyorsunuz. EPG'ye dayalı özdeğerlendirmelerin ortaya çıkardığı bireysel profiller, öğretmenlerin hem güçlü hem de zayıf yönlerini gösterir. Özellikle Eğitim ve Vasıflar ve Profesyonellik kategorilerine odaklanıyorsanız, özdeğerlendirme sonuçlarına göz atın ve öğretmenlerle mesleki gelişim eğitimi talepleri, güncel ihtiyaçları ve gelecek planları hakkında görüşün. EPG'ye dayalı olarak yürüteceğiniz bu görüşme, öğretmenlerin, mesleki gelişimleri için yüksek lisans, diploma programları, mesleki eğitim sertifikası, özel uzmanlık eğitim programları, ulusal ve uluslararası seminer ve konferanslara katılım gibi konularda alacakları kararlarda onlara yol göstermenizi sağlayacaktır.

10. SIKÇA SORULAN SORULAR

Dil yeterliliği ile dil farkındalığı arasındaki fark nedir?

Dil yeterliliği, hedef dile ilişkin bilgi ve dil kullanım yeteneğinin ulaşılmış olduğu seviyeyi tanımlar. Dil farkındalığı, dile ve dilin yapısına ilişkin bilgi ve dilin kullanımı gibi unsurları içerir (Bkz., EPG Terimleri Sözlüğü, Dil Farkındalığı maddesi).

Bir dili akıcı bir biçimde konuşuyor ve o dilde yazıyorsam, neden dil farkındalığına ihtiyacım olsun?

Dil farkındalığı, dilsel öğeleri, A1-C2 seviyeleri için, öğretim ve öğrenim amaçları doğrultusunda seçebilme, analiz edebilme ve anlatabilmenin dayanağını oluşturur.

Yabancı dil öğretimi alanında bir eğitim modülünü tamamlamamış olmakla birlikte Türk Dili ve Edebiyatı ya da uygulamalı dilbilimin başka bir alanında yüksek lisans diplomasına sahipsem, Eğitim ve Vasıflar alanında 3.1/3.2 seviyesinde sayılabilir miyim?

EPG'de de tanımlandığı gibi, bu seviyede değerlendirilebilmek için, yabancı dil öğretimi alanında, değerlendirmeye tabi öğretmenliği de içeren bir diplomaya sahip olmak ya da buna denk bir derece modülünü tamamlamış olmak gerekir. Bunun alternatifi, yabancı dil öğretiminde uluslararası tanınırlığı olan bir sertifikadır.

Bir üniversitede Pedagoji/Yöntembilim okudum ve belgelenmemiş ancak sözlü geri bildirim aldığımız bir öğretmenlik stajımız oldu. Bu bir öğretim deneyimi sayılır mı?

Bu öğretmenlik stajı, Pedagoji/Yöntembilim lisans eğitiminin bir parçasıysa ve resmi olarak değerlendirildiyse, bu, değerlendirmeye tabi öğretmenlik olarak kabul edilir.

Okulumda sistematik bir ders gözlemlene uygulaması olmadığı gibi, mesleki gelişim eğitimleri de bulunmuyor. Öğretim faaliyetime ilişkin belgelenmiş geri bildirim nasıl edinebilirim?

Derslerinizin okulunuzdaki bir mesleki gelişim eğitimci ya da kıdemli bir öğretmen tarafından gözlemlenmesi gerekmektedir. Okulunuzda, sistematik olarak yürütülmesine de böyle bir ders gözlemlene uygulaması varsa, dersinizi gözlemleyen kişiden yazılı bir geri bildirim talep edebilirsiniz.

Çocuklara ders verme alanında uzmanlaşırsam, ama en az dört farklı bağlamda öğretim deneyimine sahip değilsem, kendimi 3.1 evresinde değerlendiremez miyim?

Mesleki kariyerinizde, devlet okulları ve özel okullar; yoğunlaştırılmış ya da uzun süreli kurslar; farklı yaş gruplarına öğretmenlik ya da özel ders gibi, farklı bağlamlarda edindiğiniz çok çeşitli deneyimleri hesaba katabilirsiniz (Bkz., EPG Terimleri Sözlüğü, Bağlam maddesi).

Çok deneyimli bir öğretmenim ve kendimi daha fazla sorumluluk üstlenmeye ve 3.2 evresine geçmeye hazır hissediyorum. Ne yapabilirim?

Hangi yeni görevleri üstlenebileceğinizi ve örneğin daha az deneyimli öğretmenlere danışmanlık yapma ya da mesleki gelişim seminerleri veya atölye çalışmaları sunmada nasıl bir rol üstlenebileceğinizi görüşmek üzere, kurumunuzdaki mesleki gelişim eğitimci ya da personelden sorumlu kişiyle temas kurabilirsiniz.

Bir gelişim evresine ulaşılmış sayılabilmem için bir kategorideki yeterlilik tanımlarından kaçınıp işaretlemiş olmam gerekir?

EPG, yeterlilikleri sayılarla ifade etmez. EPG ile çalışmaktaki amaç, yeterliliklerinizin farkına varmanız ve kendinizi hangi alanlarda geliştirmek istediğinizi belirlemenizdir. Böylece mesleki gelişiminizin hangi aşamasında olduğunuzu fark edersiniz. Kendinizi sürekli gözlemleyip değerlendirerek mesleki gelişiminizi takip edebilirsiniz. Daima, yeterliliklerinize uygun olan yapabilirlik tanımlarını işaretleyin.

Kendimi bazı kategoriler özelinde (örneğin; Eğitim ve Öğretim) 3.2 evresinde değerlendirirken diğer bazılarında (örneğin; dijital medya) sadece 2.2 evresinde değerlendiriyor olmam normal bir durum mudur?

Dil öğretmenlerinin değişik kategorilerde farklı yeterliliklere sahip olmaları, dolayısıyla değişken bir profil sergilemeleri son derece normaldir.

Bir kişi ana dili dışında bir dilde, dil yeterliliği alt kategorisinde, 3.2 evresinde değerlendirilebilir mi?

Evet, eğer bir öğretmen hedef dilde anadil seviyesinde bir gelişme göstermişse (örneğin; hedef dilin konuşulduğu ülkede birkaç yıl yaşamışsa ya da eğitim almışsa) ya da sınavda C2 derecesine ulaşmışsa ve elbette hedef dili kullanıyorsa, değerlendirilebilir.

Kültürlerarası yeterlilik alt kategorisi, yalnızca tek dilli gruplara ders veriyor olmam ve yurtdışında çok kültürlü gruplara ders verme deneyimim olmaması halinde de benim için önemli midir?

Evet, bugüne kadar böyle bir deneyim edinmemiş olsanız bile, kültürlerarasılık konusundaki farkındalığınızı geliştirmeniz ve kültürlerarası duyarlılık konusu olan alanları, bunlara karşılık verebilecek biçimde öngörmeniz önemlidir. Bunun yanı sıra, kariyeriniz boyunca bir defalığına da olsa, sınıflarınızda/kurslarınızda çok farklı etnik ya da dinsel kökenlere sahip uluslararası öğrencileriniz muhakkak olacaktır. Yabancı şirketlerde çalışacak olan yetişkinlere ders verdiğinizde, bu grup için kültürel bağlama uygun öğretim materyalleri seçmek zorunda kaldığınızda ve onların, sosyal ve kültürel benzerlikler ve farklılıkları analiz etme ve bunlar üzerine tartışma becerilerini geliştirmeniz gerektiğinde de, kültürlerarası yeterliliğe ihtiyaç duyarsınız. Ayrıca kurumunuzda, destek ve danışmanlığınıza ihtiyaç duyan, farklı kültürel köken ve milletlerden öğretmenlerin çalışıyor olması muhtemeldir.

Meslektaşlarımı derslerinde gözlemlerken EPG'yi bir kontrol listesi olarak kullanabilir miyim?

EPG derslerin gözlemlenmesinde kullanılacak bir araç olarak tasarlanmamıştır. Buna rağmen bazı yapabilirlik tanımları, örneğin Etkileşim, Yönetme, İzleme kategorisinde yer alanlar, bir ders ünitesini belirli açılardan gözlemlemek için uygun olabilir.

©EPG 2011-2013

Galya Mateva, Albena Vitanova, Svetla Tashevskva (*El Kitabı*)

©EAQUALS

Brian North, Galya Mateva, Richard Rossner (*EPG Grid*)

ÖZDEĞERLENDİRME-DEĞERLENDİRME İÇİN BOŞ FORM

ÖĞRETMENİN ADI:

TARİH:

		1. EVRE		2. EVRE		3. EVRE	
		1.1	1.2.	2.1	2.2	3.1	3.2
EĞİTİM VE VASIFLAR	Dil Yeterliliği						
	Eğitim ve Öğretim						
	Değerlendirmeye Tabi Öğretmenlik						
	Öğretim Deneyimi						

ANA ÖĞRETİM YETERLİLİKLERİ	Yöntembilim: Bilgi ve Beceriler						
	Ders ve Kurs Planlama						
	Etkileşim, Yönetme, İzleme						
	Değerlendirme						

DESTEKLEYİCİ YETERLİLİKLER	Kültürlerarası Yeterlilik						
	Dil Farkındalığı						
	Dijital Medya						

PROFESYO-NELLİK	Mesleki Davranış						
	İdari İşler						